

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАКАЗ

м. Київ

01 06 2023 р.

№ 6666

Про затвердження Методичних рекомендацій щодо запровадження механізмів управління на основі партнерства у закладах вищої освіти, що здійснюють підготовку за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка»

Відповідно до абзацу дев'ятого частини 1 статті 64 Закону України «Про освіту», підпункту 16¹ пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, пункту 3 наказу Міністерства освіти і науки України від 26.07.2022 № 664

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Методичні рекомендації щодо запровадження механізмів управління на основі партнерства у закладах вищої освіти, що здійснюють підготовку за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» (далі – Методичні рекомендації), що додаються.

2. Директорату професійної освіти (Шумік І.), директорату фахової передвищої, вищої освіти (Шаров О.) довести цей наказ до відома закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Винницького М.

Міністр

Оксен ЛІСОВИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ Міністерства освіти
і науки України**

01 06 2023 № 666

**Методичні рекомендації
щодо запровадження механізмів управління на основі партнерства
у закладах освіти, що здійснюють підготовку здобувачів
за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»
галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка»**

Ці Методичні рекомендації підготовлені у рамках реалізації проекту Erasmus+ «Нові механізми управління на основі партнерства та стандартизації підготовки викладачів професійної освіти в Україні (PAGOSTE)» та визначають основні підходи щодо підготовки майбутніх педагогів професійної (професійно-технічної) освіти шляхом налагодження партнерських відносин між закладами освіти, підприємствами, установами, організаціями, їх об'єднаннями, громадськими організаціями (далі – стейкхолдери).

Методичні рекомендації враховують вимоги Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», а також Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 р. № 419-р.

Формами партнерства між стейкхолдерами можуть бути:

- організація освітнього процесу на основі партнерства;
- організація підвищення кваліфікації (стажування) педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти на базі закладів вищої освіти;
- створення професійних дорадчих органів з підготовки здобувачів вищої та фахової передвищої освіти освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»;
- створення інфраструктури для налагодження партнерства у підготовці здобувачів вищої та фахової передвищої освіти освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»;
- спільна реалізація науково-дослідних, навчальних та соціальних проєктів і програм;

спільна організація та проведення науково-практичних заходів, майстер-класів, тренінгів тощо.

Організація освітнього процесу на основі партнерства.

Організація освітнього процесу є спільна діяльність закладів вищої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, роботодавцями та передбачає:

розроблення та впровадження освітніх стандартів, освітньо-професійних програм (ОПП), освітньо-наукових програм (ОНП), начальних планів і програм, силябусів для форматів on-line і off-line викладання навчальних дисциплін, практик, атестаційних екзаменів, кваліфікаційної роботи;

залучення педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти до проведення практичних занять з навчальних дисциплін педагогічного спрямування, керівництва курсовими роботами, керівництва педагогічними практиками й стажуваннями, проведення атестаційних екзаменів;

організація практики здобувачів вищої освіти на базі закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, установ, підприємств, організацій, а здобувачів фахової передвищої освіти – на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти, підприємств, установ та організацій.

Під час всіх практик рекомендуємо здійснювати комплексне керівництво з боку представників всіх задіяних баз практик. Здобувачам освіти рекомендуємо створювати умови для отримання якомога більшого досвіду, актуального для виконання в подальшому функцій професійної діяльності, що передбачає знайомство з роботою кількох закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, проведення різноманітних навчальних та виховних заходів, психолого-педагогічних досліджень, профорієнтаційної роботи тощо.

Рекомендуємо удосконалити структуру й зміст атестаційного екзамену, включаючи стейкхолдерів до складу комісії.

Атестацію, яку складають здобувачі освіти за програмами підготовки фахового молодшого бакалавра, бакалавра, магістра, рекомендуємо проводити у два етапи: письмовий та усний.

До складання екзамену, у строк визначений закладом освіти, здобувачі освіти отримують завдання продуктивного рівня з підготовки дидактичного проекту з теми навчальної дисципліни за відповідною спеціалізацією або його фрагмент.

Виконане завдання є, крім іншого, їхнім допуском до екзамену, під час якого вони отримують завдання репродуктивного рівня.

Членам комісії рекомендуємо перевірити всі виконані завдання, та провести співбесіди з кожним здобувачем освіти.

Організація підвищення кваліфікації викладачів закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти на базі закладів вищої освіти.

Програми підвищення кваліфікації мають представляти різноманітні напрями, які б охоплювали всі актуальні питання педагогічної діяльності та були розраховані на різну кількість кредитів (від 1 кредиту (30 годин) до 6 кредитів (180 годин)) з урахуванням вимог Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800.

Основою програми підвищення кваліфікації є модульний принцип, включаючи модулі соціально-гуманітарного, психолого-педагогічного та професійного спрямування, що містять інваріантну та варіативну частини.

Соціально-гуманітарний модуль має забезпечувати оновлення та вдосконалення знань і умінь з нормативно-правового забезпечення змісту та структури освітнього процесу, розвиток загальної культури та особистих якостей педагога.

У психолого-педагогічному модулі розглядаються актуальні питання виховання, впровадження освітнього інклюзивного середовища в освітній процес, профілактика булінгу в освітньому середовищі, вирішення конфліктів, методи оптимізації рівня стресів та ресурси професійної стресостійкості.

Модуль професійного розвитку програми має надавати можливість слухачам курсів поновити знання та отримати нову інформацію щодо сучасних тенденцій в методиці професійного навчання, ознайомитись з новітніми методиками навчання, сучасними технологіями та підходами до організації освітнього процесу, опануванням сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітньому процесі.

Створення (залучення) професійних дорадчих органів з підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» (далі – професійні дорадчі органи).

Професійні дорадчі органи рекомендуємо створювати або залучати існуючі органи на рівні закладу вищої, фахової передвищої освіти, окремих структурних підрозділів (факультетів, інститутів, кафедр).

Метою професійних дорадчих органів є забезпечення високої якості підготовки педагогічних працівників професійної (професійно-технічної) освіти та їх подальше працевлаштування на основі партнерства із зацікавленими стейкхолдерами.

У своїй діяльності професійні дорадчі органи мають керуватися Конституцією України законами України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», іншими нормативно-правовими актами України, статутами та внутрішніми документами закладів освіти.

Діяльність професійних дорадчих органів має базуватися на принципах:

- партнерства;
- довіри та відкритості до співпраці;
- добросовісності (надання достовірної інформації);
- прозорості;
- законності, дотримання порядку та регламенту;
- рівності та неупередженого ставлення;
- дотримання етичних правил і норм;
- взаємної поваги та відповідальності;
- узгодження інтересів усіх зацікавлених сторін.

Рекомендуємо вченими (педагогічними) радами закладів освіти затвердити Положення про професійні дорадчі органи.

До основних завдань професійних дорадчих органів можна віднести:

прогнозування потреб ринку праці у викладачах професійної освіти;
підготовка пропозицій щодо удосконалення професійних вимог до здобувачів освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»;

формування рекомендацій щодо результатів навчання підготовки здобувачів освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»;

допомога у розробленні та експертиза освітніх програм, внесення пропозицій щодо змісту, форм і методів підготовки здобувачів освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»;

надання пропозицій щодо удосконалення навчальних планів, програм навчальних дисциплін підготовки здобувачів освіти спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»;

спільна організація навчальної, виробничої, педагогічної та інших практик здобувачів вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»;

залучення здобувачів освіти залежно від рівня освіти до виробничої, викладацької і дослідницької діяльності в закладах освіти, на підприємствах, установах, організаціях, на яких працюють члени професійних дорадчих органів;

участь в освітньому процесі: проведення лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять, підготовка практичних завдань, кейсів, дослідницьких проєктів, керівництво різними видами практик, курсовим і

кваліфікаційним проектуванням, участь в експертних комісіях на захисті курсових та кваліфікаційних робіт;

участь в екзаменаційних комісіях з атестації здобувачів освіти;

рецензування та участь в акредитації освітніх, освітньо-професійних програм;

організація стажування педагогічних, науково-педагогічних працівників;

професійне менторство;

працевлаштування випускників за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»;

моніторинг якості підготовки педагогічних працівників професійної (професійно-технічної) освіти;

проведення спільних заходів: конференцій, наукових семінарів, симпозиумів, круглих столів, воркшопів, тренінгів, літніх шкіл;

обмін професійною інформацією та досвідом;

розвиток інфраструктури партнерства, створення спільних лабораторій, центрів, хабів тощо;

реалізація спільних національних і міжнародних проєктів, спрямованих на покращення якості підготовки педагогічних працівників професійної (професійно-технічної) освіти.

До складу професійних дорадчих органів можуть входити представники суб'єктів господарювання всіх форм власності незалежно від підпорядкування, закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти, органів державної і виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, фізичні особи, які є експертами відповідних сфер господарювання, що є зацікавленими у підвищенні якості підготовки здобувачів освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» відповідно до вимог ринку праці.

Членство в професійних дорадчих органів має бути добровільним. Процедура набуття права членства у професійних дорадчих органах має регламентуватися відповідним положенням.

Пропозиції та висновки професійних дорадчих органів мають рекомендаційний характер.

Керівництво професійними дорадчими органами покладається на голів, які мають обиратися із числа їх членів. Процедура вибору голів професійних дорадчих органів має регламентуватися відповідним положенням.

Голови професійних дорадчих органів можуть виконувати такі функції:

організація діяльності професійних дорадчих органів згідно із затвердженими планами;

скликання та організація підготовки до засідань професійних дорадчих органів;

головування на засіданнях професійних дорадчих органів;

представлення професійних дорадчих органів на зібраннях в державних органах та громадських організаціях,

інформування громадськості про діяльність професійних дорадчих органів.

Основною формою роботи професійних дорадчих органів є засідання. Періодичність, порядок інформування членів про проведення засідань та процедура прийняття рішень регламентуються відповідним положенням.

Відповідальність за ведення та збереження документації професійних дорадчих органів може покладатися на секретарів.

Створення інфраструктури для налагодження партнерства у підготовці здобувачів освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)».

З метою налагодження партнерства між стейкхолдерами рекомендуємо створювати коворкінги, навчальні, тренінгові центри, центри інноваційного розвитку, дослідницькі лабораторії, студії, кімнати для відеоконференцій, освітні хаби тощо (далі – центри партнерства). Центри партнерства слугують платформою для ефективної співпраці та активної взаємодії зі стейкхолдерами.

Центри партнерства можуть створюватися на базі закладів освіти та підприємств, установ, організацій, їх об'єднань, громадських організацій.

Головною метою діяльності центрів партнерства є створення науково-освітнього простору для забезпечення високої якості підготовки здобувачів освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» на основі розвитку професійних і особистісних компетентностей, зокрема цифрових, із залученням стейкхолдерів.

Генеральний директор
директорату професійної освіти

Ірина ШУМІК